Şavkar Altınel

DONUK IŞIKLAR

Gece Geçilen Şehirler

Kraliçe Viktorya'nın Düşü

ADAM

Şavkar Altınel

Donuk Işıklar

ADAM YAYINLARI
©
Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Bu kitapta şairin hiç kitaplaşmamış yeni şiirlerinin yanı sıra daha önce yayımlanmış iki şiir kitabı, *Kraliçe Viktorya'nın Düşü* (1991) ve *Gece Geçilen Şehirler*(1992) yer alıyor.

Birinci Basım : Mart 1997

Kapak Düzeni : Erkal Yavi

97. 34.Y. 0016. 609
ISBN 975-418-417-8

YAZIŞMA ADRESİ : ADAM YAYINLARI, KÜÇÜKPARMAKKAPI SOK., NO. 17, 80060 BEYOĞLU - İSTANBUL
TEL: (0 - 212) 293 41 05 (3 HAT) FAKS: (0 - 212) 293 41 08

Şavkar Altınel

●

Donuk Işıklar

Gece Geçilen Şehirler
Kraliçe Viktorya'nın Düşü

Şiir

ADAM

NOT

Donuk Işıklar'da yeni şiir kitabımla birlikte daha önceki iki şiir kitabım *Kraliçe Viktorya'nın Düşü* (1991) ve *Gece Geçilen Şehirler*'in (1992) yeni baskıları yer alıyor. *Kraliçe Viktorya'nın Düşü*'ne ilk baskıya almadığım bir şiir, *Gece Geçilen Şehirler*'e de, daha sonra yazılmış olmalarına karşın, bana bu kitaba aitmiş gibi görünen iki şiir ekledim ve iki kitapta da birkaç şiirde küçük değişiklikler yaptım. 1987'den beri yazıp da yayımlamaya değer bulduğum bütün şiirler son biçimleriyle buradadır.

Ş. A.

DONUK IŞIKLAR

SOĞUK

Ellerim ceplerimde,
soluğum buğulanarak
patikaya tırmanıp
oturuyorum doruktaki
güçlükle seçilen banka.

Öylesine erken ki vakit
aşağıda her şey
kül rengi daha vadide.
Sonra, yavaşça belirmesi gibi
banyo edilen bir fotoğrafın,
kesinlik kazanmaya
başlıyor biçimler
ve renk sızıyor manzaraya;
neredeyse yeşilleniyor çayırlar,
ağarıyor uyuyan evlerin yüzleri,
bir hayvan haykırıyor
uzaktaki koruda,
kırağıyla örtülü
kıvrımları tarlaların
yerlerini alıyor tek tek
ve geri geliyor dünya
bitmeyen soğuğun içinden.

MEIGS FIELD

Yaşım şimdikinin yarısı tam :
Gökdelenlerin eteğindeki
o şaşırtıcı havaalanı;
gölgeler uzarken gölün üstünde,
gümüş rengi pervaneli bir uçak
alçalıyor küçük piste doğru.
Frenlerin gıcırtısının ardından
bir an toz ve sessizlik;
sonra kapı açılıyor
ve ter içinde üç eyalet senatörü
dökülüyor merdivenlere.
Pantolonları buruşmuş,
ceketleri kollarında,
gevşetilmiş kravatları
hafifçe sallanarak
yürüyorlar konuşmadan,
her adımda geride
bırakarak hayatlarını.

TRAFİK

Hep evsizlerle dolu hamburgerci
son durağımızdı dört yıl boyunca
altı şeritli yolda Wisconsin'e doğru
akan sele karışmadan önce.

Günboyu eski dergi koleksiyonları
karıştırdıktan sonra küçük bölmemde
dışarı çıkıp sırtımı döndüğümde
yeşil olmuş bakır kubbesine kitaplığın,
alt geçidi dolduran arabalar
karşılardı İskoç akşamlarında beni.
İki katlı bir evde oturdum bir yıl da,
mutfaktan görerek hava kararırken
Hollanda feribotuna yetişmek için
hızla ilerleyen dev kamyonları.

Her şey eziyor ağırlığıyla bizi;
şaşıyoruz geriye baktığımızda
böylesine sıradan olup gene de
kalabilmesine yaşadıklarımızın.
Hava kapalı, tek başımayım kırda
ve uğulduyor uzak otoyolda trafik
boş bir tavanarasında
çırpınması gibi rüzgârın.

GÖZCÜ

Akşamla geliyor yağmur;
gidip camdan baktığımda
damlalar parlayıp sönüyor
çakıllı yollarında bahçelerin,
evlerde ışıklar yanıyor
bir günün daha sonunda
ve bir kapı dibinde bir kedi,
kuyruğunu bacaklarına dolamış,
oturuyor hiç kıpırdamadan
karanlığa doğru uzaklaşan
bir geminin burnunda
duran bir gözcü gibi.

KRİSTAL

Gece yağan karın altında kasaba;
karşı yamaçlarda camlar gümüş rengi,
kuşlar dizili elektrik tellerinde.

Uzaktan bir tren geçiyor sessizce,
bir dizi görüntü sürükleyerek ardından :
Orak çekici bir görünüp bir silinerek
tipinin içinden ilerleyen köhne tanker;
kollarımı birdenbire iki yana açıp
paltomu beyazlaşmaya bıraktığım
turuncu işaretli benzin istasyonu;
kulaklarımda kalorifer çıtırtılarıyla
yoğun bir aydınlıkta uyandığım otel

ve çok eskiden karıştırdığım bir kitapta
geometrik biçimler arasında bir cümle :
"Her kar tanesi kusursuz bir kristaldir
eriyip yok olmadan önce."

KARLI BİR AKŞAM KORULARDA

"Korular güzel, karanlık, derin :
Böyle diyerek o beyazlıkta
ölümün çekiciliğini duyuyor bir an;
ama yapması gereken işlerle
tutması gereken sözler
geliyor sonra aklına..."

Eski bir Amerikan şiiri dersinden
parçalar yankılanıyor belleğimde
alacakaranlıkta yürürken.
Yer yer karla kaplı ağaçlar
neredeyse birer siluet yalnız,
çalılarda tek bir kıpırtı yok,
büyük bir cam parçası kadar
yalın ve saydam gök yukarıda.

Durup sessizliği dinliyorum,
bilerek bir püriten olmadığımı,
bir imparatorluk kurması
ya da en azından vahşi bir kıtadan
birkaç dönüm işlenebilir toprak
çekip çıkarması gereken;
ne var verilmiş sözlerim,
ne de bir şey değişir
başka bir yerde değil de,
burada kapansa gözlerim.

Ama korular garip, ıssız, ürkütücü :
ayaklarım ilerliyor kendiliklerinden;
bir çayırın kıyısına varıp
alçak çitin üstünden atlıyor
ve yürüyorum ilerideki evlerin
titreyen ışıklarına doğru.

SEN VE ONLAR İÇİN

Küçük savaş anıtının üstünde
üç kez tekrarlanan garip bir ad : Sprunt.
Rütbeleri yok, sıra alfabetik;
insan bilemiyor hangisinin
önce vurulup düştüğünü
su dolu bir mermi çukuruna,
ya da, soluk soluğa, korku içinde,
birlikte mi devrildiklerini
makinelilerin yüzlerce kişiyi
birden biçtikleri günlerde.

Ve tabii yüreğimin ortasında
bir buz parçası olduğu için hep
aklıma geliyor hemen
Wilde'ın o eski şakası :
"Biri haydi şanssızlık olsun,
ama daha fazlası
dikkatsizlik doğrusu."
Taşınabilecek bir yük
değil mi hayat gerçekten de,
sakar Sprunt'ların beceriksizce
ellerinden düşürdüğü?

"Bu iş o kadar zor değil,"
diye yazmıştım sana bir kez;
"biraz sabır ve dikkat
ve o kendini yok etmek arzusundan
kurtulmak tüm gereken."
Hiçbir sözüm gibi,
bunu da dinlemediğin duygusuna
kapıldım haberin geldiği sabah.

Şimdi burada olsaydın,
derdin bana belki ama :
"Hayır, sandığından güç
ve karmaşık hepsi;
takındığımız tavır hiç de
önemli değil, çünkü
sonunda, bil, dilediklerine kavuşur,
ne kadar kararlı ve çevik olsak da,
bu kurşunlar, bu kargaşa, bu çamur."

PASTORAL

İri damlalar dövüyor
gözetleme kulübesinin çinko damını;
gölün karşı kıyısında ağaçlar
hışırdayarak ürperiyor arada bir.
Ördeklerle yaban kazları
batıp çıkarken dalgalara,
bir kuğu beliriyor sazların arasından
ve bir süre kulaç atarcasına
suyu döverek ilerleyip
tırmanmaya başlıyor gri göğe.
Hırsla inip kalkan büyük kanatlarının
yağmuru bastıran uğultusunu duyuyor
ve anlıyorum sözcüklerin yettiğini
ne dehşetine, ne de güzelliğine hayatın.
Uzaklaşıp bir nokta oluyor sonra;
bir an ardından bakıp çıkıyorum kapıdan,
içerideki yarı karanlıkta bırakarak
"Gördüğünüz Nadir Kuşları
Bize Bildirin," diyen levhayı.

GECE VE SESSİZLİK

Cumartesileri
sinema dönüşlerinde
geçerdim bekçi düdüklerinin
yankılandığı boş sokaklardan;
demir kepenkler, bitmeyen kaldırımlar,
apartmanların giz dolu karaltıları
uzanıp büyüsünü yakalayabileceğime
inandığım hayattı.

Sonra başka bir kıtada,
artık büyüyü bulamayacağıma emin,
başka sokaklardan geçtim geç vakit,
kendimle kavga etmesini öğrendim
ve hırsla günlere söverek
tükettim kalanını gençliğimin,
mutsuzluğun da mutluluk gibi
geçici olduğunu bilmeden.

Şimdi burada gece ve sessizlik,
ağır ağır tıkırdarken saat
soğuk yoğunlaşıyor evin çevresinde,
buz gibi cama dayıyorum alnımı :
Önümde hiçbir şeyin
kıpırdamadığı yapraksız bahçe
ve üstümde donuk ışıkları
kendileri çoktan ölmüş yıldızların.

SAYDAM İKİZ

Okurken uyuyakaldığım şezlongda
ürpererek uyanıp merak ediyorum
yazın nereye gittiğini bir kez daha
ve ne zaman bir kıştan bir sonrakine
devretmeye başladığını beni yılların,
uzak bir anıya indirerek ışıkla ısıyı.

Yere düşmüş kitabıma uzanıyorum,
ama satırları rahatça görebilmemi
engelleyecek kadar kararmış ortalık.
Kalkıp içeri giriyorum sonunda,
parmaklarım buluyor elektrik düğmesini
ve beliriyor camın öbür yanında
odanın hiç ulaşılamayacak saydam ikizi.

TRANSİT YOLCUSU

Cakarta'da yağmur yağıyor karanlıkta
pistte her yanı sarsılarak ilerlerken
yakıt almayı az önce bitiren uçak.
Saatler oluyor Pasifik geride kalalı
ve bundan sonraki durak Avrupa,
şimdi günlerin gittikçe kısaldığı.
Ne gelir elimden bakmaktan başka
hiçbir zaman benim olmamış gibi
uzaklaşmasına her şeyin artık?
Saniyeler geçiyor, fısıldaşıyor yolcular;
sonra mavi ışıkların sonuncusuna varıp
kuzeye çeviriyoruz yavaşça yüzümüzü;
motorlar gürleyip çıkarıyor bizi göğe,
Ekvator'u geçiyoruz on bin metrede.

OXFORD'A DÖNÜŞ

Gök bulutlu şehrin üstünde,
güvercinler kanat çırpıyor
arasında gotik kulelerin,
bir iki cüppeli öğrenciyle
Japon turistler anacaddede.

Hangi kolejdi 75'te
Amerikan ceketim ve aksanımla
kısa bir görüşme için geldiğim?
Kitap raflarıyla dolu bir odada
yeniyetmelere alışkın zeki bir adam
Sinclair, Terkel ve Bellow'u anarak
bir edebiyatçı Chicago'su çizmişti;
Hegel'le Coleridge'den söz etmiştim
ben de yarım saat hiç durmadan.
"Yanlış anlamadıysam eğer sizi,
dünya kafamızda, öyle mi, Bay Altınel?"

Doktora için altı yüz kilometre uzakta
başka bir üniversiteye gittim sonunda
ve bir ziyaretçiyim burada yalnız gene.
Sola sapıp nehir kıyısına iniyorum;
publar kapalı, kayıkhaneler boş,
kimsecikler yok görünürde.
Her şeyin sırrını bilmiyorum artık.
Gene de salt eksiltmiş değil yıllar;
ışığın kıpırdayışını suyun üstünde
ve yavaşça dalgalanmasını yaprakların
göremezdim burada dursam yirmi ikimde.
Ama bir teselli sayılmaz tabii bu :
Gençken farketmediğimiz dünya
gerçekte bütünüyle dışımızda
ve çoktan kaybetmiş oluyoruz onu
ne kadar güzel olduğunu anladığımızda.

BALONLAR

Bulutsuz akşamlarda
hava daha kararmadan
bu yörede büyük balonlar
beliriyor gökte bazı;
baş aşağı armutlar gibi
süzülüp geçiyorlar yavaşça,
brülörlerinin alevleri
arada bir parlayarak.

Ve onlardan birine binip
yükseldiğini düşlüyor insan;
rüzgârın kımıldattığı ipler,
boşlukta sallanan sepet
ve aşağıda tanıdık
coğrafyası bir hayatın :
Umut çayırları, sevgi tepeleri,
düşlerin sona erdiği
karanlık korular,
bellekten silinmemiş
bir iki acı kasaba
ve kıvrıla büküle
uzanan yolları pişmanlığın,
hepsi küçük, uzak, uyumlu
ve neredeyse önemsiz artık
gün ağır ağır sönerken.

DEĞİŞİK GÖZLE

"Nasıl da çabuk geçiyor zaman,"
diyor otobüste arkamda oturan kadın;
"her şey daha dün olmuş sanki."
Dönüp cevap vermek istiyorum bu klişeye.
Evet, bir luna park treni gibi hayat,
inanılmaz kıvrımlar çizen raylar üstünde
hızla doruktan doruğa çıkarıp
aşağı kaymaya bırakan bizi,
başlarımız dönerek delice
küçük tahta peronda kalana kadar.

Ama sarhoşluğumuz geçtiğinde de,
kayboluyor luna park, raylar, hepsi;
büyük, sessiz bir ovadayız artık
ve zaman koşan bir tren değil,
alabildiğine ağır bir buzul şimdi,
içinde yer yer bir hayvan, bir bitki
ya da başka bir hayat kalıntısıyla
milim milim ilerleyerek
derin bir çizgi çeken
dünyanın yüzüne.

GÖLGELER

İstanbul'da elektrik kesildiği akşamlarda
gaz lambası odadan odaya taşınırken
kayardı duvarlarda dev gölgelerimiz.

Okul yıllarımın karışıklığından da,
Tiyatro Klubü'nün oyunlarından çok,
bunlara gidişimiz kalmış aklımda :
Karanlık Boğaz'ı ardımızda bırakıp
merdiven üstüne merdiven çıkarak
tırmandığımız soluk kesici tepe,
sokak lambalarının vurduğu çınarlar
ve yankılanan heyecanlı seslerimize
sabırla eşlik eden karaltılar önümüzde.

Uzun yolun sonuna yaklaşırken,
yüzünde göstergelerin hafif ışığı,
direksiyon kullanıyorsun yanımda.
Dışarıda taş duvarlı çiftlik evleriyle
kendi karanlıklarına gömülü çitler;
arada bir farları başka bir taşıtın
biçimimizi çiziyor bir an dar asfalta.
"İyi misin?" diye sorduğunda dönüp,
başımı sallıyorum bir şey demeden,
anlamaya çalışarak gecenin içinde
nasıl bizden bu kadar daha kesin
ve kalıcı olabildiğini gölgelerimizin.

FARELER VE ŞAİRLER

Kedinin gece getirdiği fare
sabah yatıyor holde.
Sırtı boz, karnı gri,
burnunda bir parça
kurumuş kan;
küçük ayakları
aşağı doğru kıvrılmış
daha kolay geçsin diye sanki
ölümün deliğinden.

Bir torba buluyor
ve alıp atmak için
eğiliyorum üstüne;
ama bir yandan da
her zamanki gibi aklım
keşfetmeye çalışıyor nasıl
yazabileceğimi bütün bunları,
yeterince ince ve kıvrak
sözcükler bulunabilse
sona erermiş gibi dürtüşü
bir daha hiç tamir olmayacak şeylerin.

EKİM

Her gün gördüğüm ağaçlar
havanın değiştiğini sezince
kızarıyorlar hafifçe ilkin,
giysileri sıyırılıp üstlerinden
birikiyor yavaşça yerde,
iç çekiyorlar uzun uzun
ve yayılırken çıplaklıkları
kendilerini tutamayıp artık
başları savrularak inliyorlar,
sanki yok oluş değil de,
coşku günleriymiş gibi bunlar.

KIŞA DOĞRU

Güzün ağırlığı üstünde her şeyin;
saat dörtte solgun ve gri İngiltere,
bembeyaz parlıyor kıyıdaki alçak evler
biten günün içinden.
Yassılmış otlarının üstünde tepenin
durup bakıyorum aşağı.
Deniz doluyor kayaların arasına
ve aklıma doluyor o eski şiir.

Görüyorum yıllar önce
camlardan inen yağınura aldırmadan
odasında oturan genç çocuğu;
önünde daktilo tıkırdarken
yazıyla dolmaya başlıyor kâğıt :
"Ophelia, Lycidas, Fenikeli Denizci
ve tabii Shelley ile Hart Crane
boğularak ölmüşlerdi.
Tepede duran meleğin
sulara gömülen gencin ardından
baktığını düşler Milton
ve Cohen'in bir şarkısında da
boğulanlara bakmaktadır İsa.
Bir gerçek ve simge olarak
boğulmak hep..."

./..

Masaya dağılmış kitaplara
çeviriyorum gözlerimi;
ama o an bir sel gibi köpürerek
alıp götürüyor her şeyi karanlık
ve yalnız yorgunluk kalıyor içimde.
Düşemem bir daha
öyle ardına sözcüklerin,
geri getiremem yitirilmiş zamanı;
hava soğuyor artık, deniz hazır
ve adım su üstünde yazılı.

UZAKTAN KUMANDALI

Tabancasına bir susturucu takarak
ayışığında uzaktaki villaya doğru
ilerleyen siyahlar giymiş adam
çizgileşip siliniyor anında ekrandan
küçük aygıtın düğmesine bastığımda.
Kalkıp perdeleri açıyorum :
Geniş sokak sessiz ve bomboş.
köşedeki lokanta kapanmış çoktan
ve ışıklarını söndürüp yatmış
sabah erkenden çalışmaya gidecekler;
yalnız rüzgâr geziniyor yavaşça
gölgelerin örttüğü bahçelerde,
parmağı tetiğe dayalı katil,
görünmeyen dalgalara gizlenmiş,
hâlâ adım adım yaklaşırken.

GECE GEÇİLEN ŞEHİRLER

GECE GEÇİLEN ŞEHİRLER

Farların taradığı Hükümet Alanı
– Kütahya mı? Eskişehir mi? –
parke taşlarında sarsılan otobüs,
başları arkada uykuya dalmış yolcular :
Düş görüyordum neredeyse,
çekip aldım camdan yüzümü.

Ohio'nun içlerinde,
bacaklarım uyuşmuş, açıp kapıyı indim;
uzakta Cleveland'ın ışıkları,
bir yanımda Erie Gölü.
Yağmur çiseliyordu;
"Islanmaktan nasıl kurtulacağını söyleyeyim,"
dedi garson kız gülerek,
"damlaların arasından yürü."

Napoli'den dönerken 76'da,
ansızın soğumuş Ağustos havası,
İtalyanca yazılar, bitmeyen *autostrada.*
"Seni bir daha ne zaman görürüm, bilmiyorum."

Teypte müzik, motorun alçak homurtusu,
içerisi loş, rahat, ılık;
genç bir adamın geride bıraktığı kilometreler...
ve şimdi hiçbir şey, hiçbir şey artık,
karanlık yolda uzaklaşan iki ışıktan başka.

KABAK FENER

Babamın benim için
büyük bir balkabağından
yaptığı insan yüzlü fener
evimizin balkonunda durmuştu
büyük sarı gözleri parlayarak,
mumu eriyip tükenene kadar.

Korkunun kutlandığı
bu garip yortu gecesi
kesik başları andıran
plastik kabak fenerler
cadılar ve iskeletlerle
birlikte donatıyor vitrinleri
ve vampir kılığında çocuklar
para topluyor caddelerde,
gelirken karanlıkta yıllar
hayaletler gibi üstüme.

ANI

"Amcam," dedi gözlerini benden kaçırarak,
"başında hasır şapkası, iskelenin ucunda
balık tuttu bütün o yaz.

Büyük taşlar kaldırdım sabahları
çalıların dibinde,
eşeleyerek nemli toprağı.
Açılıp kapandı çıplak solucanlar,
çakıllar battı ayaklarıma koşarken.

Sivri kancası oltanın, misinanın kayışı avuçlarımdan,
omuzlarımı döven güneş
ve sonra o patlak gözlü, aç gümüşler,
içlerine çekmeye çalışan tüm göğü
konserve tenekelerinden.

Hatırların hâlâ parmaklarıma değişini suyun
umutsuz, kaygan çırpınırken onlar
deli bir yüreğin vuruşu gibi ve sorarım kendime :
Orada mıydı?
Neydi dokunduğum?"

843 SEFER SAYILI UÇAK

Air France tam vaktinde kalktı.
Sabah Glasgow'da yağmur yağıyordu,
ıslak parke taşları, karanlık evler,
duyup da zevk almadığım İskoç kasveti...

Şimdi on bin metrede kanatlarımız pırıl pırıl,
İngiltere sessiz, yeşil, güneşli altımızda,
önümde bir fincan kahveyle taze bir croissant
ve elimde eski bir Chandler: *Elveda, Güzelim.*

FRANSA'DA OLMAK

Neredeyse elle tutulabilecek sıcakta
panjurları sımsıkı kapalı evler,
önünde solmuş sarı bir şemsiyeyle
metal bir masa ve üç boş iskemle duran
bir bara yayılı loşlukta sessizce titriyor
sonuna dek kısılmış bir televizyon;
aynı ıssız, dar sokak boyunca
vitrini bisikletlerle dolu bir dükkân,
sahipleri öğle uykusuna yatmış,
perdeleri inik bir şarküteri,
duvarları gölgeli bir *Crédit Agricole*
ve at kestanelerinin çevrelediği
tozlu alanın ortasındaki taş anıtta
1870 savaşından kalma bir dizi ad :
"VATAN İÇİN ÖLEN ASKERLER"

VALİZ

Limoges'da peronun bir ucundan
ötekine koşarak yetiştiğimiz,
fırın gibi, küçük kırmızı trende
yukarıdaki rafların birindeki eski bir valizin
ayrıntılı etiketi ilişiyor gözüme :
17 rue Charcot,
St-Jean-de-Côle,
Périgord,
Dordogne - FRANCE.

Bunun altında, güçlü, çıplak kollarını
cama yaslamış, hızla geçip giden
manzaraya bakan altmışlarındaki adamın
nasıl biri olduğunu çıkarmak güç değil :
Bu yörede doğmuş,
gençlik yıllarına rastlayan savaşta
biraz işbirlikçilik ya da pasif direniş,
sonra çiftçilik hep;
çevredeki her tarlanın kime ait olduğunu
ve ne kadar ürün verdiğini bildiği,
yağmur yağacağı zaman bunu
tepelerin renginin değişmesinden anladığı,
yalnız kırmızı şarap içtiği
ve şehirlilerle yabancılara
kuşkuyla baktığı belli.

Gene de, böyle düşünmek yanlış belki de :
Yıllarca Martinique'te
polislik yapmış ya da genelev işletmiş,
kadife gibi kara ve yumuşak geceler
ve papağan çığlıklarıyla tanışık,
tavanda köhne bir vantilatörün
ağır ağır döndüğü gergin odalarda
sert yüzlü adamlarla iskambil oynamasını,
bıçak atmasını, yumruklarını kullanmasını
ve ağlayan kadınları susturmasını bilen
biri olamaz mı?

Ama gerçek ne olursa olsun,
kuşkusuz bir şey varsa o da
nereye ait olduğuna
böylesine emin bir valizin
hep sahibini elinden tutup
evine geri getireceği sonunda.

ÇAM

Paris'in varoşlarında
bir ucunda bir gazhane olan,
yırtık afişlerle dolu
arnavut kaldırımı bir sokakta
sigara içerek gidiyorlardı
dört genç Arap işçi.

Feribot ağır ağır
Manş'a açılırken bu görüntü
sürgünde bir şairin yazdığı
bir ikiliği hatırlatıyor
hayal meyal bana :
Ey çam, sen de benim gibi
Bir yabancısın bu diyarda.
Ya da onun gibi bir şey.
Ama yıllardır iki dilde okunmuş
onca şeyin doldurduğu aklım
şairin adını da, dizelerini de
tam olarak çıkarınama
elvermeyecek kadar karışık

ve o ağaç gerçekten çam mıydı zaten,
ondan da emin değilim artık.

TAŞINMA

Günlerdir büyük mukavva kutulara
yerleştiriliyor neyimiz varsa,
Costa Rica'dan gelme muz kutularına,
Yeni Zelanda'dan gelme elma kutularına,
fincanlarımızla tabaklarımız
önce özenle gazetelere sarılarak.
Artık bizim olmayan evden
çıkarılıyorlar sonra hepsi birer birer,
kamyonun içinde kanepemiz, koltuklarımız
ve ayaklı lambamız bir oturma odası
taklidi yapıyorlar bir an,
kapılar kapanıp uzaklaşmadan her şey.

Kedi, rahatsız olmaması için,
sepetine konulup gönderildi çoktan;
benim rahatsız olmamı önleyecek hiçbir şey yok
hayatımın on üç yılını geçirdiğim şehir
bir uçağın sessizce havayı yaran
kanadının altında gözden silinirken.

ATEŞ 38

Sokak lambalarının sarı ışığında
kar birikiyor pencerenin pervazında,
içeride kaloriferler çıtırdıyor,
beyaz badanalı duvarlar, hafif bir ilaç kokusu,
dergi yığınlarıyla örtülü alçak bir masa
ve plastik iskemlelere oturmuş, fısıldaşanlar :

Ertesi gün Windsor'a gitmek isteyen çocuğa
önce iyileşmesinin gerektiğini söylüyor annesi,
kocasına o yeşil haplardan daha istemeyi
unutmamasını tembih ediyor bir kadın
ve genç bir çift yeni aldıkları
ve daha şimdiden tamir edilmesi gereken
bulaşık makinesinden konuşuyorlar.

Kulağıma çalındıkça bu sıradan tasalar
baş döndürücü, garip bir suçluluk duygusu
yayılmaya başlıyor içime
ve sonunda sıra bana geldiğinde,
yorgun ve her yanım kırılarak
muayene odasına doğru yürürken dönüp,
"Bir hırsız var aranızda," diye
bağırmak istiyorum onlara,
"parçalar çalıyor hayatlarınızdan."

YÜZME DERSİ

"Sekiz yaşında bile yoktum :
Başlarımızda lastik başlıklarımız,
dizildik göğüslerimize gelen
sığ ucunda büyük havuzun,
gülüşerek ve iterek birbirimizi.
Susmamızı işaret etti öğretmen
ve hemen yana yatıp batan
birer halka attı önümüze sonra.
Tiz düdük sesiyle birlikte
derin bir soluk alıp eğildiğimde
ötekiler gibi ben de ama
hiçbir şey yakalayamadı parmaklarım
ve tüm çabalamama karşın
beni sımsıkı kavrayıp
dibe değmekten alıkoymasına
izin vermek zorunda kaldım suyun :
Hani *Lord Jim*'de Stein,
'O yok edici ortama bırak kendini,'
der ya, tam öyle işte..."

Sustu bir an, sonra ekledi :
"Şimdi bazı, aklımda beyaz fayanslı
duvarlardan o gün yankılanan seslerimiz,
uzanıyorum o halkaya uzanan çocuğa doğru
ve engelliyor beni gene bir şey,
saydam, esnek, ama geçit vermeyen."

İTALYA'DA OLMAK

İkindiye doğru durduğumuz
küçük istasyonda birden çöken sessizlikte
uzun aralıklarla tıslayarak soluyor
Bolonya'da bindiğimiz toz içindeki tren;
çiçek sepetleriyle süslü beyaz bir bina,
zincirlerinden sarkan "Uscita" yazısı:
Ufukta Apeninler kıvrımlar çiziyor,
camları güneşte parlayan bir otobüs
geçiyor uzaklarda bir yoldan,
daha yakında bir tarlada
hafifçe dalgalanan ekinler
ve neredeyse sürükleyerek taşıdığı
ağır bir kovayla geçen küçük satıcı kızın
peron boyunca yankılanan tiz sesi :
Ge-laaaaa-ti, ge-laaaaa-ti...

FLORANSA GARINDA KIZLAR

Uykusuz geceden sonra yorgun,
İstasyon lokantasında kahvemi yudumlarken
duyuyorum Amerikalı seslerini.
Kestane rengi saçlarının neredeyse
örttüğü yüzünü at kuyruklu arkadaşına çevirmiş,
dün gezdikleri müzeden söz ediyor biri,
kulaklarından mavi küpeler sarkan üçüncüleri
bir tren tarifesini karıştırırken;
hepsinin üstünde incecik elbiseler,
çorapsız ayaklarında sandallar,
hafifçe yükseliyor her soluk aldıklarında
küçük, diri göğüsleri.

Burada böylece durmalarını istiyorum,
sanki ellerinden bırakmamaları olanaklıymış gibi
sımsıkı sarılmalarını bu anına
ileride nasıl da uzakta kaldığına şaşacakları
"Avrupa'ya gittiğimiz yaz"ın.
Ama, sabırsızlığıyla gençliğin,
görerek ne duvarlara vuran güneşi,
ne bir köşede *La Stampa*'sına gömülü adamı,
ne ceketinin gümüş rengi düğmelerinden
biri kopuk garsonun sabırlı yüzünü,
kalkıyorlar çok geçmeden yerlerinden
ve çıkıyorlar dışarı gülüşerek,
yol almak için o "olgunluk yılları"na,
ne bana bir şey getiren,
ne onlara bir şey getirecek.

ZİYARETÇİ

Kuşların yuva yapmak için
günboyu biçilmiş çim artıkları
aradıkları bahçeden
ayışığında bir karaltı hızla
geçip ne olduğunu anlamama
fırsat kalmadan sığınıyor çalılıklara.
Ertesi sabah dişlerimi
fırçalarken baktığımda
saksılarımızın bir kısmının
bir fırtınanın devirdiği ağaçlar gibi
yerde yattıklarını görüyorum,
ama ne pençe, ne diş izi ortalıkta;
yalnız geceyi dışarıda geçiren
kedimizin şakaklarında
küçük sivri tırnakların
bırakacağı türden iki yara,
yüzünü her güneşe çevirdiğinde
kürkünün arasından
belli belirsiz görünen.

HÂLÂ

Chicago'dan çıktığımızda
o Aralık akşamı
kalın parkalara sarınmış üç adam,
ellerinde meşaleler,
donmuş makasları ısıtıyorlardı;
süzülüp geçtik arasından
karanlık, yolcusuz trenlerin
ve hızlandık gittikçe.
Indiana'da bir yerlerde
yaşlı bir zencinin hizmet ettiği
vagon restoranda yemek yedim,
tek kişilik yataklı kompartımanımda
biraz kitap okuyup
gözlerimi yumdum sonra.
Sabah uyandığımda Pennsylvania'da
boş bir yol boyunca ilerliyorduk;
karla yamalı tarlalar geçti camdan bir süre,
ardından ahşap, beyaz bir ev,
verandasında çizmeler,
parmaklığa dayalı bir bisiklet
ve bir Noel ağacı,
küçük renkli ışıkları gri aydınlıkta
hâlâ yanıp sönen.

DR. MACKENZIE'NİN ARABASI

İskoçya'ya özgü o büyük taş
evlerden birinin kapısı açık garajında
1930'lardan kalma bir Humber ya da Wolsey :
Yüksek çamurlukların üstünde büyük farlar,
gösterişli bir radyatör ızgarası,
iki yanda kapıların önünde geniş "eşik"ler.
Elinde sarı bir toz bezi tutan güler yüzlü
yaşlı kadın, "Dr. Mackenzie'nindi,"
diye açıklıyor, ölmüş kocasından
gururla karışık bir resmiyetle söz ederek.
"Savaş çıkmadan bir hafta önce almıştı,
çok severdi, satmaya kıyamadım ben de."
Başımı sallıyor ve baktığım için
biraz utanmış, oradan uzaklaşırken
Dr. Mackenzie'yi düşlemeye çalışıyorum.
Tüvid bir kostüm içinde, uzun boylu,
dimdik bir adam geliyor gözümün önüne;
hafif dökük saçları kırlaşmaya başlamış,
tel gözlüklerinin ardında açık mavi
gözleri dünyayı yargılamaya hazır.

Çalışmaya, azimli olmaya ve hiçbir şeyi
israf etmemeye inandığını düşünüyorum,
her pazar bir Protestan kilisesinde herkesle
birlikte ayakta coşkuyla ilahiler okuduğunu,
sevgisini de reçetelerindeki ilaçlar gibi
salt acil durumlarda ve damla damla verdiğini
ve sonra 60'ların başında serin bir akşam
göğsünü tutup yığıldığını deri koltuğuna,
ardında kenarları keskin bir boşluk bırakarak
ve yılların ufalttığı bir kadının hâlâ
bir şeyleri geri çağırabilecek büyülü
bir lambayı okşarmışçasına parlattığı
o eski tür, sağlam ve gülünç taşıtı.

CYMRU

Dorukları beyazlaşmış çoktan
camdan görünen uzak tepelerin,
karşıdaki gri damlı, basık evlerde
kalın perdelerin ardında ışıklar,
tek tük karaltılar geçiyor sokaktan.

Yerde iplikleri sayılabilen
vişne çürüğü, kirli bir halı,
şöminede alevler yükselip alçalıyor;
yıllar önce kapatılmış madenlerin
çerçeveli fotoğraflarının altında
bira içen kırmızı yüzlü adamlar
arada bir göz ucuyla süzüp beni
devam ediyorlar mırıldanarak
konuşmaya tahta masalarında
nerdeyse kendi dillerinden de
güç anlaşılan İngilizceleriyle.

İçkimi tazelemek için
kalkıp tezgâha gittiğimde,
"Buralı değilsiniz galiba," diyor
barmen kibarca, bardağımı doldururken.
Belirsiz bir biçimde sallıyorum başımı,
aklımda bildiğim tek Galce sözcük:
Yan yana dört sessiz harfle
bir sesliden oluşan adı Galler'in,
nasıl okunduğuna emin olmadığım.

KITALARARASI

Camlarından sabah güneşinin
zayıf ışığının süzüldüğü bir uçakta
Londra, Paris ya da Amsterdam'a bir saat kala
gözlerimi açacağım an için yaşardım
yılboyu sıkılıp sabırsızlandığım Amerika'da :
Avrupa güzellik, macera, hayat demekti benim için.

Ele geçirilecek gelecek yerini
yitirilmiş geçmişe bırakıyor bir noktadan sonra
ya da aradığını bulamayıp bezince
aramayı aramaya başlıyor insan:
Şimdi, yaşım kırkın eşiğinde,
beklentilerimden sıyrılmış, yaşıyorum Avrupa'da
ve "Amerika"yı dönüştürmüş işte çoktan
"gençlik"anlamına gelen buruk bir sözcüğe zaman.

İSPANYA'DA OLMAK

Algeciras'ta sırtımızı
kış uykusuna yatmış Akdeniz'in
griliğine döndükten sonra geçtiğimiz
kıraç tepeler arasındaki yağmurlu yollar,
otobüsün hışırdayıp duran tekerlekleri,
arada bir bir dağbaşında aşınmış
bir reklam panosunda gülümseyen bir kadın,
mutlu bir çocuk, ters ünlem işaretleri.
Bütün bunlar aklımızda, sabahları inatla
Hotel Dona Maria'dan çıkıp iliklerimize
kadar ıslanmamıza aldırış etmeden bakıyoruz
dev katedrale, Alcazar'ın çinilerine,
muşambalarına sarınmış faytonculara;
hâlâ duruyor Don Jose'nin Carmen'i
ilk kez gördüğü tütün fabrikası,
ama ne zil var, ne şal, ne gül
cam yeşili Guadalquivir'in kıyısında,
turistlerle yankesiciler gitmişler çoktan:
Her akşam Hollanda Fahri Konsolosluğu'nun
karşısındaki karanlık bara sığınıp
tapas yiyor ve ucuz yerli cin içiyoruz,
yakında bizim de gitmek zorunda olduğumuzu
düşünmemeye çalışarak.

YATMADAN ÖNCE

Pencereden baktığımda
vadi karanlığa gömülü
evlerle ağaçların siluetleri
seçilemeyecek neredeyse,
her zaman ufukta bulutlara vuran
Londra'nın parıltısı bile gücünü yitirmiş :
Her şey garip, uzak, yabancı artık.

Çıplak kolun yorganın üstünde,
hafifçe soluk alıp veriyorsun.
Yanına uzanırken merak ediyorum
nasıl böyle kıpırdamadan uyuyabildiğini,
ben şimdi tedirgin saatler boyunca,
sonradan hatırlayamayacağım düşlerle boğuşup
sabah buruşuk çarşaflar arasında
ter içinde gözlerimi açacakken.

YENİ CAMİ'DE

Yıllık ziyaretimin son günü
Eminönü Meydanı öğlen telaşını yaşarken
kendisi görünmeyen bir vaiz
basamaklara taşmış cemaate hoparlörlerden
"İslam'ın prensipler"ni anlatıyor,
bu tamlamada sürtüşen zıt kültürlere aldırmadan.
Kendi sürtüşmeli tamlamamı
unutmaya çalışarak bakıyorum
simitçilere, tatlıcılara, esans satıcılarına;
vapurlar düdük öttürüyor arkamda,
kuşlar kayıtsızca yemlerini yiyor.
Emirgân'ın serin ve sessiz çınaraltı kahvesi
yollarda yaşamaya alıştığını görmemeye çalışan
bir adamın sığındığı bir düş gibi geliyor şimdi
ve bir başka garip tamlama olduğu belli
eski plakta çalan Tamburi Cemil Bey'in.
Ama içgüdümüz bir yurt aramak kendimize,
dünyanın bir köşesinin bizim olmasına çalışmak.
Ve çok geçmeden Belçika malı çiçek desenli bir çakı
satın alıp kirli sakallı bir ihtiyardan
cebime koyuyorum İstanbul hatırası olarak.

BERKHAMSTED ŞEMSİYELERİ

Belli bir anlamları olmalı
sahipleri hakkında bir şeyler söylemeliler ya da;
küçük bir kızın elindeki eflatun rengi,
bir çubuğu kırık olan örneğin,
ya da genç bir çiftin altına sığındıkları,
küçük bir çadır büyüklüğündeki, metro haritalı.
Orta yaşlı bir kadındaysa
üstünde"Grauer Hotel – Bern" yazan
ve işlevinin kestirilmesi güç
bir cep olan, tarçın rengi bir tane var.
İncelip başkalaşmalarının örnekleri yok mu?
Renoir'ın o resmi, Demy'nin filminde
Cherbourg sokaklarını dolduranlar,
Hitchcock'un unutulmaz sahnesi;
Lawrence yarasalara benzetmişti onları:
Hayır, yarasaları onlara benzetmişti...
Ama fayda etmiyor tüm bunları düşünmek;
öğleden sonra süpermarketin kapısında durmuş,
birden bastıran yağmurun geçmesini beklerken,
düzen, anlam ve güzellik ulaşılamayacak kadar
uzaktalar sanki ve her şey kalıyor olduğu gibi:
Sonunda havanın değişmesinden umudumu kesiyor
ve kendiminkini açıp yola koyuluyorum
başımın üstünde meydan okurcasına çırpınan
yuvarlak, siyah bir bez parçasıyla.

GENE FRANSA'DA OLMAK

Alman sınırından hemen sonra
uyuyan bir kasabada sabırla parlıyor
kapalı bir dükkânın *TABAC* yazısı,
hâlâ Devrim'in "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik"
düşünü görüyor gri, taş *Mairie,*
park edilmiş Citroënler,
Lyon istikametini gösteren bir işaret;
küçük bir karakolun kapısında
bir manken gibi kıpırdamadan,
elleri kemerinde, duruyor bir polis
ve karanlık evlerin arasından
bir görünüp bir kaybolarak
trenle yarışıyor bomboş anacadde,
batıya doğru uzaklaşmaya
hazırlanan tekerleklerin sesi
yükselmeye başlarken.

DAMLA DAMLA

M.M'nin anısına

Bebek'te dalgaların sahilde patladığı
bir gün biraz ısınmak için girdiğimiz
bir dükkândan bana aldığı deri anahtarlık,
"Mirim" diye başlayan bir deste yılbaşı kartı,
kendi kütüphanesinden çıkarıp hediye ettiği,
sütunlu, pergelli etiketi yapıştırılmış kitaplar
ve kuşkusuz, bir çekmecenin dibinde ya da
bir dolapta pusuda bekleyen bir iki başka eşya
en umulmadık zamanlarda birden karşıma çıkıp
yoğun bir an için geri getirecekler
sanki her şey gerçekte bu kadar basitken
hayatın gene de ona karşı koyabilmiş olmasına
şaşırmış gibi biraz dalgın duruşunu hep
ve düşüneceğim nasıl da eğreti olduğumuzu,
nasıl hiçbir şeyin aldırmadığını bize,
ya istediklerimize ulaşamadığımızı hiç,
ya da düşkırıklığına uğradığımızı ulaştığımızda
ve sonunda dağılıp yok olduğumuzu bir gün.

Birer şişe beyaz şarap içip ayrılmıştık;
o akşamüstü tesadüfen gene karşılaştığımızda
belli etmemeye çalıştığı bir gururla
oğlunun yeni çıkmış şiir kitabını alıyordu,
ayaküstü konuştuk son kez görüştüğümüzü bilmeden.
Şimdi parmaklarımın altında tıkırdayan bu daktilo,
pencerenin önünde rüzgârda ürperen yapraklar
ve mutfakta fayansı aşındırarak damlayan su.

KARARTMA

Pub boşalıp
sessizleşmeye başlamış olmasaydı
duymayabilirdim onu :
"En iyi sefer mi?" diyordu
sarhoşlara özgü o dikkatle.
"Karartmadaydı hiç kuşkusuz.
Sirenler çalmaya başladığında
sığınak filan yoktu çevrede,
iki binanın arasındaki
dar bir geçide güç attım kendimi.
Yanımda durmuş ağlıyordu;
öyle yapayalnızdık karanlıkta,
tutup yatıştırmaya çalıştığımda
boğuluyormuşçasına sarıldı bana
ve ağzımın üstüne kapattı ağzını birden,
göğüsleri göğsüme değiyordu,
ellerim kalçalarını buldu sonra,
terlemeye başlamıştık ikimiz de;
uçakları duydum ve kanımın uğuldadığını -
ya da bir yerler mi yanmaya başlamıştı?
Haykırışları dinmedi hiç
bombalar indiği sürece:
Ne garip, adını sormayı düşünmedim
tehlike geçti düdükleri başladığında
soluk soluğa pantolonumu iliklerken."

ARS POETICA

"İşin içine cıvıklık girdi mi," dedi
beni şaşırtan bir hırçınlıkla,
"Akdeniz duyarlığından dem vururlar.
Şiirinin sıcak olmamasına dikkat et,
yalın ve acımasız bir buz
mızrağıymışçasına saplansın yüreğe
ya da bırak insin sonbaharın
ölümü hatırlatan serinliği gibi."

"Evet, ama," dedim, "ya gelenek?
Böyle bir şiirin sevilmediği,
kabul edilmediği bir ülkeye karşı
direnilebilir mi? Dilin kendisine
ters düşen bir şey olmaz mı bu?"

"Şiir tarihindeki yerini değil,
şiirini düşün," diye karşılık verdi.
Yıllarca önce kaybettiği,
çok sevdiği bir şeyi hatırlamış
gibi buruştu yüzü sonra: "Gerçekten
söyleyecek bir şeyi olan birinin
zaten roman yazacağını da unutma hiç."

1 / 1 / 1958

Bazı şeyler hiç silinmiyor akıldan :
Kurtuluş'taki o büyük balkonlu evde
üç tekerlekli bisikletime binmiş,
"Şimdi düşeceksin" uyarısına aldırmadan
tüm gücümle pedallara abanarak dönüyordum,
düğmesi çevirildikten bir iki dakika sonra
küçük lambası yeşil bir göz gibi parlayan,
hoparlörü bez kaplı, tahta radyomuz
güneşli öğle sonrasına yayılan sıkıntıyı
halk türküleriyle dağıtmaya çalışırken.

Sonra haberler başladı ve birden
"Aaa," deyip elini ağzına götürdü annem
"Büyük şairimiz Yahya Kemal Beyatlı
bir müdettir tedavi edilmekte olduğu
Cerrahpaşa Hastanesi'nde bu sabah 9.50'de
hayata gözlerini kapadı" cümlesiyle birlikte.

HİÇBİR YERDE OLMAMAK

"...burada olmamak,
Hiçbir yerde olmamak"
Larkin

Odalara göz at,
hayatın çöpünü bırak arka kapının önüne
("Ben," diyemezsin çünkü sen değilsin artık);
köz kalmadığına emin olmak için
bitmemiş şiirini yaktığın
şöminenin küllerini karıştır,
ışıkları söndür, perdeleri aç,
eşikte sonsuz sessizlikte
ciğerlerini kavuran soğuğu
içine çek bir an
ve gökteki tepsi gibi ayın
gümüşe çevirdiği buz tutmuş yoldan
aşağı yürü git sonra,
soluğunun buharı yüzünün önünde
hemen kaybolarak.

KRALİÇE VİKTORYA'NIN DÜŞÜ

KRALİÇE VİKTORYA'NIN DÜŞÜ

KRALİÇE VİKTORYA'NIN DÜŞÜ

(*Büyük Britanya'nın işsizlik ve suç oranı en yüksek kentlerinden Glasgow'da bir genç kız metroda uyuyakalır, kendi yaşamıyla Kraliçe Viktorya'nınkinin birbirlerine karıştığı garip bir düş görür.*)

Aylardan Eylül filanmış galiba,
Neredeyse çocukmuşum, Albert'la tanışmışım,
Amcam Saxe-Coburg'ten mektup yazmış;
Rüya bu ya, Glasgow'a taşınmışım.

Sonra bu çocuklar, işsiz, kolları dövmeli,
Bu kızlar, jiklet çiğneyen,
Bu çok-uluslu şirketler her yerde :
Tuhaf ama yirminci yüzyıldaymışım.

Şurada burada yerliler ayaklanıyormuş :
Casuslarım Transvaal'dan haber vermişler;
Yırtıp atmışım Yeni Delhi'den gelen telgrafı :
Bizimkiler Hindistan'ı kaybetmişler.

Bir de Süveyş'te yenilmişiz üstüne,
Albert'ı Hyde Park'a gömmüşüm,
Disraeli, Dickens, Mill hep ölmüşler,
Windsor'da perdeleri çekmişim.

Şimdi, gözleri kaygılı, adımları çarpık,
Sokaklarından sarhoşlar geçer,
Dinmeyen bir yağmur, kapanmayan bir yara,
Glasgow şehri yangın yerleri, çelik köprüler.

./..

İnsan dayanamaz, tükenir ağır ağır,
Yıllar geçtikçe artar yitirilmiş günlerin acısı,
İşe giderken her sabah, kirayı verirken her ay
İçimde hep Saxe-Coburg'ün uzak sancısı.

Tren sarsılır altımda, uyanamam,
İt kopuk garip garip bakarlar bana,
Ama ben hatırlarım hâlâ o eski zamanı,
Ben imparatoriçeyken ve onlar yokken daha.

KARTPOSTAL

Bir kıyı kasabası, sulara yaslanmış,
Duvarlarında afişleri solgun,
Ya da bir an öyle algılanmış
Ortalarında bir yerlerde yazın.

Emekli bir general kumlarda,
Almanlar savaşı nasıl kaybetmiş,
Belli bunu anlatmakta,
Bütün günleri geçmiş gitmiş.

Hotel Bristol aydınlık, sessiz,
Tentelerine güneş vurmuş,
Bulutsuz bir gök, yamyassı bir deniz :
Sanki birdenbire zaman durmuş.

İki genç kız, belki Londralı,
Kol kola kalmışlar,
Başlarında hasır şapkaları,
Gülümsemeyi bile unutmuşlar.

./..

Bir köpek kıyıda koşan
Ulaşamadan sahibine,
Beyaz pantolonlu bir adam,
Elleri ceplerinde.

Açıklarda tek bir gemi
Ostend'e giden :
Folkestone, 1957,
Eski bir kartpostal İngiltere'den.

JOSEPH CONRAD

Gençlik işte : Don Carlosçular ve ben
İspanya'da silah kaçırıyorduk,
O eski denizde bir iki yelken,
Kim bilir ne düşünüyorduk.

Akşamları yüksek tavanlı odalarda
Karanlığa uçuşurken tül perdeler
Ellerim Dona Rita'nın omuzlarında,
İçimde sonsuz bir keder.

Sonra tuttum Sydney'e gittim
Dördüncü Kaptan 77'de,
Panama, Kongo, epeyi sürttüm :
Hep çocukluk işte.

O eski insan değilim artık çok şükür,
İnanmazsanız bakın fotoğraflarıma :
Saygıdeğer bir İngiliz burjuvası,
Dostum Henry James'in yanında.

Bir evim var şimdi, kitaplarım,
Her sabah *Times*'ı okuyorum,
Gitgide düzeldi aksanım,
Kraliçenin İngilizcesini konuşuyorum.

Ama bir şeyler kalmış içimde
O yoksul otellerden, köhne gemilerden;
İlk romanıma başladım soğuk bir iklimde,
Haber var sizlere karanlığın yüreğinden.

T. S. ELIOT

Eski Boston'da kışlar ne uzundu.
Madeleine'in haftalık suarelerinde
Saat ağır ağır vururdu,
Zamanın eriyişinin bilincinde.

Harvard'ın gözde öğrencileri
Saçları geriye taranmış,
Epeyi bozuk Latinceleri,
Hepsi daha yaşamadan yıpranmış.

Koltukta oturan kadın
Bir uzak düş perisi,
Giysisi kadifeden, boynu uzun :
Bir hanımefendinin portresi.

Biz onun şövalyeleri,
El pençe divan durmuşuz,
Dakikalar bizi unutmuş,
Biz dakikaları unutmuşuz.

Bir büyünün tutsağı varlığımız,
Hava gergin kımıldayamayışımızla,
Neydi o bir türlü dokunamadığımız?
Düşünür dururum hâlâ.

./..

Evet, şiirim bir korku şiiri,
Her şeyin sonunda kalıplaştığı,
Büsbütün inceldiği kadınların
Ve cinselliğin yoklaştığı;

Ama böyle demek kolay sananlar
Eski Boston'u unutmasınlar :
Seçenekler sonsuz bile olsa
Bireyleri ortamlar sınırlar.

Tanıdıysam da sonra başka iklimleri,
Doğmuşum bir çorak ülkede;
Öğrenemediysem sevmesini
Ağır olmasın yargınız üstümde.

SHERLOCK HOLMES

Sis yoğunlaşıyor gittikçe dışarıda,
Havagazı lambaları büyütüyor gölgeleri,
Belirsiz karaltılar ıslak kaldırımlarda,
Parke taşlarında tekerlek sesleri.

Eski, buruşuk bir robdöşambr üstünde,
Adım atmıyor günlerdir evden,
Garip bir ifade beliriyor bazen yüzünde,
Watson ürküyor kan çanağı gözlerinden.

Birden kalkıp ateşi karıştırıyor,
Piposunu alıp bırakıyor gene,
Bir kâğıda bir şeyler karalıyor
Ve hırsla buruşturup atıyor yere.

Hiçbir şey etmiyor artık kâr,
Ne kokain, ne kemanı avutuyor onu,
Kemiriyor içini çözemediği sırlar :
Çalınan Hayat ve *Baskerviller'in Mutsuzluğu.*

AGATHA CHRISTIE'NİN SON ROMANI

Lady Fenton başında masanın,
Şöminede gürüldüyor ateş.
Yerde büyük bir Türk halısı,
Takvimdeki tarih 1935.

Nigel'la Mary yan yanalar,
Neredeyse değecek başları,
Dışarıda kararmış ağaçlar,
Camlar yansıtıyor akşamı.

"Evet," diyor Sir Frederick,
"Tom'u gördüm geçenlerde,
Hiç yaşlanmamış sanırsınız,
Polo oynardık kaç yıl önce."

Şarabını yudumluyor Dr. Williams,
Karısı oynuyor inci kolyesiyle,
Bıyığını sıvazlıyor Albay Conway,
Eski Madras güneşleri yüzünde.

Bilmiyorlar neler hazırlıyor kader,
Neler gizli kutusunda zamanın :
Fundalıkların ardında budala polisler,
Tanıklığı hizmetçi kızların.

Diyorlar : "Hiçbir şey sarsamaz bizi,
Dürüst, güçlü, uygar insanlarız biz,
Kasalarımızda hisse senetleri,
Saplarımıza dek İngiliz."

Sonra birdenbire sönüşü ışıkların,
Delice titreyen mumlar
Ve karanlığı yırtan çığlık :
"Tanrım, aramızda bir katil var!"

ÖZEL DEDEKTİF

"Ama birinin bu hain sokaklara dalması gerekir..."

Raymond Chandler

Tanrının belası sırılsıklam bir gece,
Karanlık çöreklenmiş yazıhanesine,
Başında şapkası, oturuyor masasında,
Tabancasını sokmuş koltuğunun altına,
Önünde yarılanmış bir viski şişesi,
Yüzünde bir bıçak izi gülümsemesi.
Derken bir ayak sesi dışarıdan,
Boş koridorda tokça yankılanan
Ve beliren ardında camlı kapının
Gölgesi soluk kesici bir kadının.
İçeri girdiğinde, sarışın, kızıl dudaklı,
Gözleri zehir yeşili ve ipek çorapları;
Elde değil pahalı kokusunu duymamak,
Altından sigarasını yaktığı çakmak
Söz ederken fısıldanmış bir tehditten,
Kayıp bir koca ya da çalınmış bir senetten;
Tam ne olduğu önemli değil, tek gerek
Önce"Aynasızlara gitsene, tatlım," demek,
Ama bu hiçbir şeyi değiştirmez, biliyor,
Arkasında asılı ceketini giyiyor,
Geçiriyor sırtına yağmurluğunu :
Üstüne düşeni yapmak, tek kural bu,
Bütün eline geçen günde elli dolar
Ve bekliyor onu gene o hain sokaklar.

HAYALETLİ EV : BİR MELODRAM

Kimse yaklaşmıyor parmaklıklara,
Yana yatmış "Kiralık" levhası,
Otlar bitmiş tarhların ortasında,
Yosunlar kaplamış çoktan taşları;

Ama bir panjur gıcırdıyor bazı,
Bacadan bir duman tütüyor sanki,
Bir yerlerden garip bir tıkırtı,
Bir şeyler kımıldatıyor perdeleri.

Duvarın dibindeki sıra belli hâlâ ılık,
Tınlayıp dursa da kurşun saçaklar
Ve rüzgârda boğuk bir hıçkırık
Boş havuza yağarken yapraklar.

VERİMLİ BİR YAZ

1

Toz içinde arabalar varıyordu hanlara,
Getirerek kırmızı yüzlü, şişman kadınlar,
Köylüler kara giysiler içinde,
Ayakları bağlı tavuklar tutan
Ve dili dışarıya sarkmış köpekler,
Yalınayak çocuklar koşuyordu sokaklarda.

Arnavut kaldırımı Belediye Alanı'nda
Ardına dek açıktı tüm camlar,
Rüzgârsız direğinden sarkan
Üç renkli bayrağın altında
Sarı otlara kılıç çekmişti
Bronz bir general.

Kasabanın dışında
Bulutsuz, çivit mavisiydi gök,
Koyu yeşil yanıyordu çalılar
Bakır patikaların kıyısında,
Uzaklarda mor tepeler
Ve saman yığınlarına yaslanıp
Uykuya dalmış ırgatlar
Oraklarıyla yanlarında.

Tüm bunları ve daha birçoğunu
Aktardı tuvaline,
Çalışarak dingin ustalığıyla
Daha önemli işleri olan bir adamın.

2

Kulağını kestiğinden beri
Geneleve gideceğine oturuyordu artık
Odasında akşamları,
Karanlık örttükten sonra bir bir
Duvara bitişik yatağını,
Sarı taçlarını sürahisini dolduran ayçiçeklerinin
Ve kapının arkasında asılı duran, boya lekeli önlüğünü.
Hasır iskemlesinde hiç kıpırdamadan,
Başı arasında ellerinin,
Bakıyordu art arda çakan
Suskun beyaz şimşeğe.

Bundan bile daha parlak
Benim beklediğim ışık.

./..

3

Ağır ağır geçiyordu günler,
Ölçülü, yoğun,
Bir şeyler olgunlaşıyordu içinde
Güneşin usulca kızartması gibi meyvaları.

Tanrım, bak oldum işte!
Uzan artık,
Uzan, kopart beni!

Pazar'a denk gelmişti 27 Temmuz.
Akşama doğru
Sustuğunda kilise çanları
Doğruldu yerinden.

Geliyorum, evet geliyorum.

Fırçalarını temizledi,
Bir iki satır kardeşine.

Birazdan, birazdan ben de...

Ve revolverini bulup
Soktu cebine.

Sağ yanında bugün...

Tokmağı çevirdiğinde
Ateşböcekleri uçuşuyordu dışarıda
Altında gökten üstüne doğru eğilmiş Samanyolu'nun.
Bir sevinç bürüdü içini ansızın
Ve adımları güçlü ve emin,
Yürüdü uçsuz bucaksız tarlasına kargaların.

RENÉ DESCARTES

1619'un korkunç kışında,
İçinde Otuz Yıl Savaşları'nın
Büyük demir sobasının başında
İçine atılmış buldu kendini varlığın :

İnsan mıydı, makine mi
Sokaklardan geçenler?
Bir düş mü, yoksa gerçek mi
Kokular, biçimler, renkler?

Onu aldatıyor muydu Kötü Şeytan?
Hiçbir şeyden emin değildi artık,
Yatağından çıkmıştı zaman
Ve penceresinde birikiyordu karanlık.

Uçuşmaya başladı benekler
Giderek önünde gözlerinin,
Şakaklarına yürüdü ter
Ve titrediğini duydu ellerinin;

Kuşku, o ilk çağdaş duygu,
Bir bulantı gibi içini sardı;
Ama sonra tek gerçeği kavrayıp durdu :
Düşünüyordu; o halde vardı.

BİR RUS ROMANINA EPİLOG

Anton Semyonoviç'le ben
Oturup konuşmuyoruz artık uzun uzun
Kadınlar Sorunu ve Hegel üstüne.
Marya Semyonovna,
Onca yıl önce sevdiğim,
Mavi giysisine bürünmüş,
Geçiyor arabasıyla,
Yanında Aleks Serbov
Piposunu yakıyor
Hüzünle başını sallayarak
Ve küçük beyaz köpekleri havlıyor
Yağmurun noktaladığı camlara doğru.
Orta yaşlı adamlar
İçerilere yola çıkıyor,
Sandıklarında unutulmuş mektuplar,
Türkler ve Tatarlar birikiyor
Pazar yerlerinde,
Korularda kayın ağaçları yaprak döküyor.

Hepimiz bekler gibiyiz
Bir zamanlar neredeyse olmuş bir şeyi.

İVAN TURGENYEV SÜRGÜNDE

Baden ve Paris'te tanırlardı onu,
Olgun bir adam, saçları kır iyice,
Duruşu, haraketleri kibarlık dolu,
Almancası kusursuz, parmakları ince.
Diyeceklerini bitirmişti yıllar önce,
Artık yalnız aşkına çalışıyordu :
Bir opera şarkıcısı, esmer, kısa boylu;
Gene de bir yerde bir şey söyleyince
Kulak kesilirdi Flaubert, Maupassant,
Özenle saklayarak her çıkanı ağzından.
Rus olduğuna inanamazdı hiç kimse :
Ne olursa olsun yükseltmezdi sesini,
Ama taşırdı kirli bir sır gibi içinde
Gizlice, yoksul ve korkunç ülkesini.

VLADİMİR NABOKOV İÇİN BİRKAÇ SÖZ

Şimdi masa lambasının sarı ışığında
Bir kâğıdı yazıyla dolduruyor eli,
Nansen pasaportu çekmecesinde kilitli,
Annesinin gençlik fotoğrafı duvarda.
Sanatın güçlü, güvenilir sığınağında
Unutabilir artık olanların hepsini,
Ne Rusya'yı, ne Cambridge'i, ne Berlin'i
Düşünmesine gerek yok hiç bir daha.
Doğrulup arasından yontulmuş kalemlerinin
Gidip duruyor sonra camda yalnız :
Usulca açılıyor bir bir dışarıda
Büyük kanatları gece kelebeklerinin
Ve uzakta kararan ağaçların arasında
El ediyor ona o dizleri kirli küçük kız.

ÇİN LOKANTASI

LONDRA'YA İNERKEN

Motorların sesi değişiyor
Ve uçağın burnu aşağı doğru eğiliyor yavaşça.
Sonra bizi bekleyen kirli beyazlığa dalarken,
Altın tozu serpili tül şeritleri
Uçuşuyor kanatlardan bir an :
Çırılçıplak değil, ardımızdan şan bulutları sürükleyerek...

Ama kim inanabilir bir yaştan sonra artık
Bir kapıyı açtığında
Dünyanın tüm zenginliğini bulacağına?
Ve işte altımızda günün söndüğü bir şehir,
Dizi dizi evler, kriket alanları, gazhaneler,
Kanallar, parklar, yollarda ilerleyen küçük arabalar,
Hepsi ölgün ışığın altında yoksul ve durgun görünen.
Nereye gitsem şanı geçmiş dünyanın.
Ve üstümüze doğru gelmesi bütün bunların,
Gittikçe azaltarak gökyüzünü,
Bir şeyin son bulması artık belki,
Kapanırken üstümüze birer birer
Hapishane gölgeleri.

./..

Hayır.
Ama dünya beklediğimiz gibi değil :
Tökezleyen dostluklar, başaramadıklarımız,
Gelmeyen gelecekler
Ve en kötüsü alışmamız bunların hepsine...
Bize doğru geliyor hangarlar, tankerler, gümrük ambarları,
Gri bir pist beliriyor sonra
Ve artık fazla bir şey ummayacak kadar iyi tanıdığı
Bir kadının üstüne kendini bırakan bir adam gibi
Değiyor yere tekerlekler.

GECE MÜZİĞİ

- İskoçya, 1979 -

Bazı uykum kaçtığında,
Alçalmaya başladığında tavan,
Kalkıp gidiyorum cama :
Kirli bir ay süzülüyor bulutlardan,
Tepelerde sis ışıkları,
Inverness yolunda büyük kamyonlar,
Karanlıkta Macbeth'in cadıları,
"Neredesin? Neredesin?" diyorlar.

Chicago geliyor aklıma,
Sıkıntı yayılmış gökdelenlerinden,
Eski bir kış İstanbul'da,
Karanlıklar yılların ötesinden.
Ve tabii diyor düşünce :
"Aptal ol sen de,
Düzenli bir dünya yarat teorilerden,
Sık dişini hiçbir şey kurtulmasın elinden."

Ama hayat hiç aldırmıyor bize,
Yetmiyor "Reçetesi bende" demek,
Birdenbire yürüyor Birnam Ormanı üzerimize,
O zaman ne psikanaliz, ne eleştiri, ne emek :
Hic Rhodus, hic salta!
Burada danset, gül bu,
Kamyonlar Inverness yolunda,
Uyuyabilirsen uyu.

KIŞ

Parkın çimleri yamyassı,
Neredeyse donmak üzere gölcük.
Uzun yollarının ortasında
Mola vermiş göçmen kuğular
Sessizce kayıyorlar suyun üstünde.

Ellerim ceplerimde, buğulanırken soluğum
Ve rüzgâr hışırdatırken ağaçları
Yeats gibi ben de bakıyorum onlara,
Düşünerek olması gerekirken olmamış şeyleri
Ve olanları olmamalıyken,
Silmeye çalışarak yılları
Artık o kadar genç olmayan
Bir adamın kızgınlığıyla

Ve onlar, amaçsız, bütün,
Bekleyerek sabırla güneyi,
Dönüyorlar erişilmez güzelliğiyle
Uzak dünyaların.

TRISTANA

"Hitchcock elini omzuma attı, uzun uzun evindeki şarap mahzeninden, perhizinden ve Tristana*'da kesilen bacaktan söz etti. 'O bacak' diye fısıldadı bir iki kez, 'ah, o bacak!'"*

Luis Bunuel, *Son Nefesim*

Hâlâ görebiliyorum onları;
İki yanımda iki genç adam,
Çocukluktan yeni çıkma yüzleri
Salonun yarı karanlığında perdeye dönük.

Antraktta sigarasına sarılıyor
İnce uzun parmakları birinin
Ve öteki gülümsüyor
Ağzının kenarları aşağı doğru kıvrılarak,
Dururken üçümüz taptaze,
Ne kırgın birbirimize,
Ne de yorulmuş daha yıllardan.

Filmi de hatırlıyorum,
İspanyol polislerini at sırtında,
Sakalını Fernando Rey'in,
Catherine Deneuve'ün hırsla
Fırlatıp açışını çift kanatlı bir balkon kapısını,
Koltuk değneklerine dayanıp
Karanlıkta lapa lapa yağan kara bakmak için.

Ama bir şey var bir türlü bulamadığım,
Çabaladıkça daha da uzaklaşan :
Koltuk değnekleri olduğuna göre
Bir ameliyat da olmuş olacak;
Ama gömülmüş derinliklerine beynimin,
Direniyor geri gelmemekte,
Ölçüsü gibi tüm yitirdiklerimizin,
Bir o bacak, ah, o bacak!

GEZGİN İNSANLAR

Boş arsada duruyor kampları :
Gülen bir çocuk, tüfekli bir adam, göğsünü yumruklayan bir goril
Ve başka resim ve yazılar tekerlekli evlerinin üstünde, belirten
İngiltere'nin bir kasabasında bir panayırdan
Bir başkasına yol almakta olduklarını.

Ağızlarını açtıklarında tüylü, karanlık sözcükler uçuşuyor
Hindistan'dan sıcak bir yel gibi,
Su dolduruyorlar kovalarına,
Çocukları çamurda oynuyor,
Portatif televizyonlarının ışıkları titriyor akşamları.

"Çingene" denmiyor onlara artık,
"Gezgin İnsanlar" şimdi buradaki adları,
Zararsız bir ad, iki küçük yalın sözcüğe sığdırıveren
Evi, kökleri olmamayı
Ve istememeyi bile artık böyle şeyleri,
Zamanla her bağını yitirip
Alışarak yaşamaya
Bir konuk gibi başkalarının ülkelerinde, dillerinde.

Bir sabah uyandığımızda gitmiş buluyoruz onları,
Geride hiçbir şey bırakmadan,
Tekerlek izleri bile kayboluyor bir iki gün içinde
Ve eski haline dönüyor arsa;

Ama ben düşlüyorum karşılaştığımızı yıllar sonra,
Leeds'de, Bradford'da, bir köyünde İrlanda'nın
Ve geçip gittiğimizi selamlaşmadan,
Ama birbirimizi tanıyarak,

Tanıyarak.

BU MİNVAL ÜZERE

Şimdi Arizona'da, titreyen sıcağın içinden
Asfalt bir yol uzar gider,
Bir iki dev kaktüs, ufukta mor dağlar
Ve bitmeyen sessizlik.

Ya da Güney Amerika'da bir köye
Eski bir otobüs ulaşır,
Tekerleklerinden iki yana
Fıskiye gibi toz bulutları fışkırarak :
Meşin yüzlü adamlar
Bir çardağın altında,
Toprak bir duvarda güneşlenen bir kertenkele.

Avustralya'nın içlerinde
Tek sokaklı bir kasabadan
İki dizelin çektiği uzun bir tren geçer,
Solmuş tabelalar kalır geride,
Paslı bozuk bir kamyonet,
Uzun bacaklı bir böcek gibi
Tahtadan bir su kulesi ipince,
Okaliptüs ağaçları, tozlu yapraklar...

Ah, uzaklar!
Ah, öğle vakti yüreği burkan düşünce!

PARANIN PARA OLDUĞU ZAMAN

Sylvia Plath'ın *Ariel*'ı duruyor kitaplığımda,
71'de ilk Avrupa'ya gittiğimde alınmış.
On yedimdeyken "çok ciddi ve entelektüel"dim;
Fısıldaşan turistlere kaş çatarak
Müzelerin parke gıcırtılı sessizliğinde
Dikilip durdum o yaz,
Notlar aldım, anılarımı yazdım.

Türkiye'ye döndükten sonra
Dört kişi "kamp kurduk" tatil boşu bir katta
(Plath'ı da aldım yanıma).
Briç oynadık günlerce,
İskambiller takvim yaprakları gibi
Kayıp gitti parmaklarımızdan;
Çikolatayla konyak içtik
Ve o tozlu dingin akşamlarda,
Tek tük korna seslerinin geldiği uzaklardan,
İçimizde garip bir ölümsüzlük duygusuyla
Oturduk balkonda
Karanlık derinleşirken arasında apartmanların,
Denizin usulca
Bir kumsaldaki kabukları örtmesi gibi...

40 peni vermişim *Ariel*'a topu topu :
Bu bolluk inanılmaz geliyor şimdi.

ÇİN LOKANTASI

Bizden başka müşteri yok içeride.
Altın yaldızlı kırmızı kadife bir duvar kâğıdı,
Hong Kong'dan gelme
Ucuz püsküllü lambaların ışığında
Aynalı barda gazete okuyor bir garson.
Sessizce kayıyor balıklar
Akvaryumun yeşil aydınlığında
Ve çok alçak bir teypte çok eski şeyler :
The sunshine of your smile...

Çevremizde bitmiş yemeğin kalıntıları,
Şişenin dibinde kalan şarabı
Bölüştürüyorum kadehlerimize.
"Ne düşünüyorsun?" diyorsun.
Omuz silkiyorum, görerek
O yapay umursamazlığıyla yarı sarhoşluğun,
İnsanın, hayatına çok uzaktan baktığı için,
Ona katlanabileceğini sandığı,
Orta yaşlı olduğumuzu artık
Ve bunun hiçbir işe yaramayacağını bile bile
Benim koşacağımı şimdi yıllarca
Gittikçe uzaklaşan, gittikçe ufalan bir şeyin ardından,
Bir adam gibi, koşan güneşin altında uzun bir şosede,
Bacakları ağırlaşıp soluğu daralarak...

Omuz silkiyorum bir kez daha,
Peşpeşe araba farları kayıyor duvarlardan,
Yağmur hızlanıyor dışarıda.

"ŞİMDİ BURADA DEĞİLİM..."

Parmaklarımın hafızası
Kendiliğinden buluyor uzun numarayı
Ve telefon çalmaya başlarken öteki tarafta
Görüntüler doğruluyor yılların ötesinden :
Donmuş yüzleri gökdelenlerin
Yalıyarlar gibi yükselen,
Kış göğünün altında,
Yangın merdivenleri, McDonald'slar,
Kurşun grisi göl
Ve dev pinpon topları gibi beyaz lambalarla
Öğrencilerin bisikletleri
Kampus akşamlarında...
Hiçbiri sevilmemişti bunların,
Ama her şeye karşın bir zamanlar
Daha iyi bir gelecek umabilecek kadar
Genç olmuş olmanın anısı
Kavrayıp sıkıştırıyor yüreğimi
Ve soluğum kesiliyor sanki bir an;

Sonra elektronik bir tıkırtı
Ve bir teybin uydulardan geçip gelen sesi,
Adımı bırakmamı söyleyen,
Hemen karşımdaymışçasına net ve çarpıcı,
Ama gerçekte kilometrelerce ötede,
Gömülü karanlığına uzayın.

İÇİNDEKİLER

DONUK IŞIKLAR
Soğuk 11
Meigs Field 12
Trafik 13
Gözcü 14
Kristal 15
Karlı Bir Akşam Korularda 16
Sen ve Onlar İçin 18
Pastoral 20
Gece ve Sessizlik 21
Saydam İkiz 22
Transit Yolcusu 23
Oxford'a Dönüş 24
Balonlar 26
Değişik Gözle 27
Gölgeler 28
Fareler ve Şairler 29
Ekim 30
Kışa Doğru 31
Uzaktan Kumandalı 33

GECE GEÇİLEN ŞEHİRLER
Gece Geçilen Şehirler 37
Kabak Fener 38
Anı 39
843 Sefer Sayılı Uçak 40
Fransa'da Olmak 41
Valiz 42
Çam 44

Taşınma 45
Ateş 38 46
Yüzme Dersi 47
İtalya'da Olmak 48
Floransa Garında Kızlar 49
Ziyaretçi 50
Hâlâ 51
Dr. Mackenzie'nin Arabası 52
Cymru 54
Kıtalararası 55
İspanya'da Olmak 56
Yatmadan Önce 57
Yeni Cami'de 58
Berkhamsted Şemsiyeleri 59
Gene Fransa'da Olmak 60
Damla Damla 61
Karartma 62
Ars Poetica 63
1 / 11 / 1958 64
Hiçbir Yerde Olmamak 65

KRALİÇE VİKTORYA'NIN DÜŞÜ
Kraliçe Viktorya'nın Düşü
Kraliçe Viktorya'nın Düşü 71
Kartpostal 73
Joseph Conrad 75
T. S. Eliot 77
Sherlock Holmes 79
Agatha Christie'nin Son Romanı 80
Özel Dedektif 82
Hayaletli Ev : Bir Melodram 83
Verimli Bir Yaz 84
René Descartes 88
Bir Rus Romanına Epilog 89
İvan Turgenyev Sürgünde 90
Vladimir Nabokov İçin Birkaç Söz 91

Çin Lokantası
Londra'ya İnerken 95
Gece Müziği 97
Kış 99
Tristana 100
Gezgin İnsanlar 102
Bu Minval Üzere 104
Paranın Para Olduğu Zaman 105
Çin Lokantası 106
"Şimdi Burada Değilim..." 107

Yayımlayan: Anadolu Yayıncılık A.Ş.
Kapak Baskı: Ana Basım Sanayi A.Ş.
İç Baskı: Şefik Matbaası

Şavkar Altınel

DONUK IŞIKLAR

şiir

"Şavkar Altınel de Apollinaire gibi, şiirde hikâye anlatmayı seviyor... 'Aydınlık, sessiz' bir dille betimlenmiş durumlardan çıkıyor şiir... Bir de hüzünden... kitabın bütününe sinmiş olan o güzelim hüzünden söz etmeliyim...

- Fethi Naci

Bu kitapta şairin daha önceki iki kitabı **Kraliçe Viktorya'nın Düşü** (1991) ve **Gece Geçilen Şehirler**'in (1992) yeni baskılarıya yeni kitabı **Donuk Işıklar**'ı bir arada bulacaksınız.

"Her türlü entellektüelizm ve öğrenilmiş modernizmden uzak olan ve ustaca incelikler gösteren bu şiirlerde bizim için ilginç olan başka bir nokta ise, çok sevdiğimiz, kimi zaman fetişleştirdiğimiz o duyguya, 'hüzne' anlatımcı bir şiirin açık, duru ve kendiliğinden diliyle varılabileceğini kanıtlamasıdır."

- Orhan Pamuk

"Şavkar Altınel'in şiirleri yerelin dışında bir dünyayı sunuyor. Bilmediğimiz bir meyvenin lezzetini taşıyor."

- Doğan Hızlan

"Son yirmi yılın has şiirlerinden."

- Füsun Akatlı

Şavkar Altınel (d. 1953, İstanbul) ortaöğrenimini İstanbul'da, yükse[illegible]mini de yurtdışında tamamladı. Şimdi İngiltere'de yaşıyor. Şiirlerinin yanı sıra **[illegible]yde Bir Adadan: Ortaçağdan Yirminci Yüzyıla Elli İngiliz Şairinden Elli Şiir** (1995) adlı bir derlemesi ve **Güneydeki Ülke: Avustralya'da Bir Yolculuk** (1996) adlı bir gezi kitabı var.

adam 609

ADAM

9 78975 418417 4

ISBN 975-418-417-8